SISEMINISTEERIUM

Pr Kaie Karniol
Peakontrolör
Riigikontroll

Teie 03.07.2003.a nr 2-7.1/FA/03/1035
Meie09.07.2003.a nr 4.1-3-2/5876

Kontrolliaruande eelnõu

Austatud pr Karniol

Siseministeerium tutvus Riigikontrolli kontrolliaruande eelnõuga "Riigikontrolli arvamus Kodakondsus- ja Migratsiooniameti 2002.a raamatupidamise aastaaruande ja riigieelarve täitmise aruande kohta".

Siseministeeriumi arvamusel on eelnõu hinnangud ja ettepanekud asjakohased ning aktsepteeritavad.

Abinõuna Teie ettepanekute rakendamiseks on Siseministeeriumil kavas 2003.aasta IV kvartali plaanilise auditi "Finantskontrolli süsteem KMA-s" raames kontrollida Kodakondsus- ja Migratsiooniameti poolt rakendatud meetmeid Teie poolt tõstatatud küsimustes.

Lugupidamisega,

Jaan Õunapuu
Minister
Siseministri ülesannetes

Anne Hansberg 612 5043
anne.hansberg@sisemin.gov.ee

SB 025074

RIIGIK[illegible]
Kuupäev 10.07.03 Reg nr 2-4.4-FA/03/1035-21

Pikk 61
15065 TALLINN
Reg. kood 70000562

Telefon (0) 612 5007
Telefon (0) 612 5008
Faks (0) 612 5087
E-post sisemin@sisemin.gov.ee

Konto 10002052565002
Eesti Ühispank
Kood 401

KODAKONDSUS- JA MIGRATSIOONIAMET
ESTONIAN CITIZENSHIP AND MIGRATION BOARD

Pr Kaie Karniol
Peakontrolör
Finantsauditi osakond
Riigikontroll
Narva mnt 11a
15013 Tallinn

Teie 03.07.2003 nr 2-7.1-FA/03/1036
Meie 11.07.2003.a nr 7.1-15/30639-1

Kontrollaruande eelnõu "Riigikontrolli arvamus Kodakondsus- ja Migratsiooniameti 2002. aasta raamatupidamise aastaaruande ja riigieelarve täitmise aruande kohta"

Austatud proua Karniol

Kodakondsus- ja Migratsiooniamet (edaspidi KMA) on tutvunud Riigikontrolli poolt ettevalmistatud kontrolliaruande eelnõuga "Riigikontrolli arvamus Kodakondsus- ja Migratsiooniameti 2002. aasta raamatupidamise aastaaruande ja riigieelarve täitmise aruande kohta".
Esitame omapoolsed seisukohad märkuste, tähelepanekute ja ettepanekute kohta vastavalt kontrollaruande eelnõu numeratsioonile.

2.1.1.1
KMA ei nõustu ettepanekuga kajastada KMA tulemiaruandes otse Maksuametile laekuvad riigilõivud.
Raamatupidamisseaduse § 6 lg 1 järgi on majandustehing tehtud tehing või sündmus, mille tagajärjel muutub raamatupidamiskohuslase vara, kohustuste või omakapitali koosseis. Riigilõivu võtmine KMA poolt krediidiasutuse vahendusel riigilõivuseaduse tähenduses ei muuda vara või kohustuste koosseisu.
Raamatupidamisseaduse § 6 lg 4 järgi on iga raamatupidamiskirjendi aluseks majandustehingut tõendav algdokument või algdokumentide alusel koostatud koonddokument. KMA-l puudub otse Maksuametile laekuvate riigilõivude puhul algdokument raamatupidamisseaduse § 7 mõistes. KMA-l on maksepäringute teostamise võimalus. Praegused maksepäringute programmid võimaldavad interneti teel kontrollida konkreetset laekumist teatud parameetrite olemasolul Maksuameti kontodele riigilõivu maksja kontolt ja krediidiasutuses sularahas makstud riigilõivu laekumist Maksuameti kontole, kuid ei võimalda saada väljavõtet kõikide laekumiste ja tagastamiste kohta. Siinjuures juhime tähelepanu asjaolule, et KMA seisukohalt saab riigilõiv võetuks alles siis, kui maksja pöördub riigilõivuga maksustatava toimingu taotlusega KMA poole, mitte aga riigieelarvesse laekumise hetkel. Enammakstud riigilõiv arvatakse aga riigieelarve laekumisest maha Maksuameti ülekande järgselt, mitte KMA poolt tagastamise tõendi väljastamise kuupäeval.
Konsulteerides telefoni teel antud küsimuses riigi pearaamatupidaja pr Juta Maariga nõustus ta riigilõivu kirjendamise korra täpsustamisega riigieelarvelise asutuse raamatupidamise korraldamise eeskirjas ning soovitas uue eeskirja kinnitamiseni kasutada seni rakendatut.

RIIGIKONTROLL
Kuupäev 11.07.2003 2-7.4-FA/03/1036-2
Eesti Ühispank
konto 10052003513008
registrikood 70000579

Endla 13
15179 TALLINN
ESTONIA
tel +372 612 6901
fax +372 631 3744
e-mail kma@mig.ee
http://www.mig.ee

2.1.1.2
2002. aasta tulemiaruandes vähem kajastatud riigilõivusumma on tingitud sularaha inkassatsioonist 2002. aasta viimasel päeval, mis laekus KMA arvetele 2003. a esimestel päevadel. Vastava paranduse viime sisse 2002. aasta tulemi aruandesse.

2.1.1.3
KMA ei nõustu ettepanekuga selgitada aastaaruande koostamisel, millise toimingu eest, millal ja kes on riigilõivu ette maksnud ning saldovõrdlused selgitada ning dokumenteerida.
KMA seisukohalt saab riigilõiv võetuks alles juhul kui maksja pöördub riigilõivuga maksustatava toimingu taotlusega KMA poole, mitte riigieelarvesse laekumise hetkel.
Ettemakstud riigilõivu selgitamine eeldab Maksuametilt riigilõivu maksjate täisnimekirja saamise ja selle võrdlemise KMA-le esitatud taotlustega ning tagasimakse taotlustega. Kuid riigilõivu maksjal on õigus kehtiva (2 aasta jooksul) maksedokumendiga igal ajal pöörduda toimingu sooritamiseks või makstud riigilõivu tagastamiseks KMA poole, kuna riigilõivuseadus ei kohusta toimingut sooritama mingi konkreetse aja jooksul. Mistõttu puudub seaduslik alus saldovõrdluste dokumenteerimiseks sellel põhjusel, et isik on riigilõivu tasunud, kuid pole veel toimingu sooritamiseks KMA poole pöördunud. Samuti ei kohusta riigilõivuseadus enammakstud, sealhulgas toimingust loobumise korral, riigilõivu maksjale riigilõivu tagastama. Riigilõivu tasunud isikul on riigilõivuseaduse § 11 kohaselt õigus taotleda tasutud riigilõivu tagastamist kahe aasta jooksul tasumise päevast arvates.
Ettemakstud riigilõivu selgitamine ja dokumenteerimine tehtud ettepaneku järgi ilma infotehnoloogise lahenduseta on väga töömahukas töölõik, kuid vastavate infotehnoloogiliste lahenduste loomiseks KMA ja Maksuameti vahel puuduvad meie eelarves rahalised vahendid.

2.1.2
- 2002. a tulem on parandatud summas 13 569 053 kr, mis sisu järgi on 2002. a kulu.
- 2002. a tulem on parandatud summas 702 180 kr, mis sisu järgi on 2003. a kulu.

2.1.3
- Vara iga-aastane inventeerimine on soovituslik. Kuna 2000. aastal viisime läbi väga põhjaliku inventuuri ning korrastasime vara arvestuse ja 2001. a aastainventuuri käigus märkimisväärseid puudusi ei leidnud, viisime raamatupidamise sise-eeskirjadesse nõude viia läbi vara (v.a range arvestuse blanketid, sularaha ja materjal laos) inventeerimine üks kord kahe aasta jooksul.
- Kaalume riigikontrolli ettepanekut viia läbi ameti kogu vara inventuur iga-aastaselt, kuid arvestades kulutusi inventuuri läbiviimisel seoses KMA osakondade paiknemisega üle Eesti, ei ole see majanduslikus mõttes otstarbekas.
- Osakonnajuhatajad korraldasid kasutamiskõlbmatu vara mahakandmise nii vastavalt peadirektori käskkirjale 29.12.2001 nr 234, mille kohta on olemas vara mahakandmise aktid 2002. aastast kui ka vahetult peale inventuuri toimumist 2001. aasta IV kvartalis ära ootamata vastavat käskkirja.
  Perioodil 01.10.2001 kuni 31.12.2001 (inventuurijärgselt) kanti maha kasutuskõlbmatut põhivara summas 633 782,14 kr ning kasutuskõlbmatut bilansivälist vara summas 133 033,85 kr. 2002. aasta jooksul kanti maha

kasutuskõlbmatut põhivara summas 42 105,30 kr ning kasutuskõlbmatut bilansivälist vara summas 1 312 150, 23 kr.

2.1.4

Seoses allkirjaõiguslike teenistujate teenistusest lahkumisega 2000. aastal tegime kirjaliku järelpärimise Eesti Ühispangale KMA-le avatud arvelduskontode kohta ning meile 25.09.2000. a saadetud vastuses Riiklikule Migratsiooniametile avatud arvelduskontot välja ei toodud, mistõttu ei olnud me teadlikud selle konto olemasolust.
Eesti Vabariigi Riiklikule Migratsiooniametile kuulunud arvelduskonto liikumiste kohta tegime päringu Eesti Ühispangale ning ettepaneku sulgeda nimetatud konto kandes kontojäägi riigieelarvesse.

2.3.1
Viisaregistri maksumusest 4 539 360 kr kajastatakse sihtfinantseerimisena.

2.3.2
Viisaregistri loomisel ja rahastamisel osalesid Siseministeerium, AS Assert, Mandator AB ja KMA. Siseministeerium, kes võttis vastu riikliku viisaregistri väljatöötamise ja juurutamisega seotud tööd, on viisaregistri vastutav töötleja. KMA, Välisministeerium ja Piirivalveamet on registri volitatud töötlejad. KMA pöördus viisaregistri arvelevõtmise küsimuses Siseministeeriumi poole põhjusel, missugused osapooled millises mahus viisaregistri arvele võtavad. Pärast Siseministeeriumist 23.09.2002. a saadud kirja nr 7.1-15/9219 võttis KMA viisaregistri täies mahus arvele.
Nõustume riigikontrolli ettepanekuga arvestada viisaregistrile amortisatsiooni alates tegelikust kasutuse algusest.

2.3.3
KMA poolt määratud trahvide kajastamise kord lisatakse raamatupidamise siseeeskirja.
KMA-l puudub seaduslik alus trahvide täitemenetluse läbiviimiseks, mistõttu 15 päeva jooksul pärast trahvi määramist ja isiku poolt trahvi mittetasumise korral oleme kohustatud 3 päeva jooksul pöörama trahvi täitmisele kohtutäiturile, kes meid informeerib täitemenetluse läbiviimisest ja trahvi laekumise võimalikkusest.

2.3.4
Nõustume riigikontrolli ettepanekuga passikilede inventeerimise osas.

2.3.5
Jääme eriarvamusele ettepaneku suhtes, mis nõuab vaadeldud rendilepingute kajastamist kapitalirendilepingutena.
Sõiduautode rendilepingute kajastamisel raamatupidamises kasutusrendilepingutena oleme lähtunud järgmistest põhimõtetest:

1. renditud varaobjekti omandiõigus ei lähe rendiperioodi kestel ega lõppedes üle rentnikule;
2. tegemist on tüüpkasutusrendilepinguga, mistõttu rendileandja riskide maandamiseks nõutakse pikka etteteatamise aega. Meie praktikas lepingu lõpetamisel ennetähtaegselt ei ole tekkinud kohustust tasuda lisanduvaid väljamakseid, mistõttu ei pea lepinguid ametile kahjulikuks;

3. renditud varaobjekti ei ole KMA raamatupidamisbilansis arvele võetud ja ei ole arvestatud renditud varaobjektilt amortisatsiooni.

Edaspidi taotleme kasutusrendi lepingute sõlmimisel võimalust teatada liisingfirmale lepingu lõpetamise soovist varem kui liisingfirmade kasutusrendi tüüplepingud sätestavad.

2.3.6
Nõustume ettepanekuga jagada kohustus hankija eest lühi- ja pikaajaliseks.

2.3.7
Raamatupidamise sise-eeskirja täiendame lõpetamata ehitiste ja rekonstrueerimistööde kajastamist käsitleva punktiga.

2.3.8
Raamatupidamise sise-eeskirjas teeme vastavad muudatused seoses ostuarvete viseerimisega.

2.3.9
Viime vastavusse bilansis kajastatud ja Maksuameti andmed tulumaksu ja sotsiaalmaksu osas.

2.3.10
Puhkusetasude reservi arvestamisel lähtume edaspidi Vabariigi Valitsuse 23.08.2001 määruse nr 278 nõuetest.

3.1.1
Praegusel hetkel kasutamata ametikorterid on KMA-l soetatud erinevatel aegadel ning olid tööjõu parema kasutamise eesmärgil sellel ajal vajalikud. Käesoleval ajal vajadust nende ametikorterite järele pole, mistõttu oleme alustanud korterite üleandmise läbirääkimisi Siseministeeriumiga.
Kaalume ettepanekut tõsta ametikorteri rendihinda.

3.1.2
Täiendame raamatupidamise sise-eeskirja nõude kuluks kandmise korraga.

Kodakondsus- ja Migratsiooniamet tänab riigikontrolli kontrollimise hea tava kohaselt läbiviidud auditi ning asjakohaste ettepanekute eest.

Lugupidamisega

Ene Rebane
Peadirektori asetäitja
peadirektori ülesannetes

Kaja Lellep 612 6940